

Budget 2018

Verksamhetsplan 2019-2020

Antagen av Kommunfullmäktige 2017-09-25

Götene kommun

Budgetens struktur

Politisk kommentar

En kommun för alla	3
--------------------	---

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar	4
- Beräkningsförutsättningar	5
- Befolkningsförändringar per verksamhet	6
- Skatteintäkter	6
- Investeringsram	6

God ekonomisk hushållning

- Finansiella mål	7
- Strategiska mål - verksamhetsmål	8
- Balanskravsresultat och resultat- utjämningsfond	9

Budgetsammanställning

Resultatbudget	10
Balansbudget	11
Finansieringsbudget	12

Budget och verksamhetsplan

Budget och verksamhetsplan	13
- Specifikation av tillfälliga budgetposter	15
- Beskrivning av tillfälliga budgetposter	16

Investeringar

Investeringar	17
- Förutsättningar	17
- Kommunstyrelse	17
- Barn- och utbildningsnämnd	18
- Socialnämnd	19
- Nämnden för service och teknik	20

Budget för respektive nämnd

Kommunstyrelse	21
Barn- och utbildningsnämnd	23
Socialnämnd	24
Nämnder i samverkan med andra kommuner	24

Bilagor

Bilaga 1. Budgetram förändring 2017-2018	27
Bilaga 2. Specifikation för effektiviseringar och prioriteringar	28
Bilaga 3. Uppdrag	29
- Kommunstyrelsen	29
- Barn och utbildningsnämnden	29
- Socialnämnden	29
- Nämnden för service och teknik (gemensam Skara - Götene)	29
- GöteneBostäder	29
- Götene Vatten och Värme	29
Bilaga 4. Sammanträdesprotokoll 2017-09-25	30

Foto omslagets framsida övre bild: Liljestensskolan (foto: Daniel Ström)
Foto omslagets framsida nedre bild: Rådjur Lundsbrunn.

Produktion: Hatech i Trollhättan.
Tryck: Lenanders Grafiska AB - Kalmar

En kommun för alla

Vi vill att Götene kommun ska vara en välkomnande och attraktiv kommun för människor att bo i, för företag att etablera sig i och för turister att besöka. En kommun där barn mår bra är också en bra kommun för de vuxna att leva i.

Götene kommuns budget är tagen med fokus på kommuninvånarens bästa. Vi fortsätter vår socioekonomiska satsning, där vår utgångspunkt grundar sig i arbetet som främjar barn och unga vuxnas hälsa och det friska åldrandet.

Kommunens skatteintäkter och statsbidrag på 746,2 miljoner kronor har fördelats mellan kommunens olika verksamheter och budgeten visar ett resultat på 7,5 miljoner kronor.

Budgeten utgör kommunens viktigaste styrdokument och uttrycker kommunfullmäktiges uppdrag till nämnder och styrelser. Kommunfullmäktige ger med sitt beslut om budgeten förutsättningar för styrelser och nämnder att bedriva verksamhet genom att ställa ekonomiska resurser till förfogande. Samtliga verksamheter ska aktivt arbeta med strategiska och prioriterade mål.

Barnen är vår framtid, den viktigaste investering vi kan göra är att se till att varje barn och elev ges möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar samt ge en trygg uppväxt med ett gott liv. Alla elever ska gå ur skolan med godkända betyg. Alltför många barn och unga upplever stress och ökade krav som riskerar att påverka dem under hela livet. Ett förebyggande och främjande arbete är därför av största vikt för att undvika utsatthet och ohälsa.

Götene befolkning blir allt äldre, det ställer stora krav på tillgång till boende eller möjligheten att i trygghet kunna bo kvar hemma. Tryggheten måste utgå från att den äldre ska kunna få den hjälp den behöver med god kvalitet och vetskapen om att hjälp finns att få när något oväntat händer.

Tillgången till bostäder för äldre är viktigt för att samhället ska klara den demografiska utvecklingen. Det är viktigt att vi är med i utvecklingen av nya metoder och ny teknik. Kommunen ska stödja det friska åldrandet genom aktiviteter som stärker hälsa och social gemenskap.

Omsorgen för personer med funktionsnedsättning står inför en omställning där allt fler nya grupper söker stöd. Vårt ansvar är att tillhandahålla ett individuellt utformat socialt stöd för att möjliggöra ett eget boende, en sysselsättning som är meningsfull för individen och en utvecklande samvaro.

En utmaning är en framgångsrik integration. Det är inget enskilt spår utan en del i den aviserade riktningen på social hållbarhet. Behovet av studier, arbete och en bostad är en viktig del att arbeta med. Tidiga insatser kring de familjer, barn och ungdomar som drabbats hårdast av social utsatthet och arbetslöshet är avgörande för allas rätt till ett gott liv. Samverkan kring ett hållbart yrkesliv och gemensamma arbetsmarknadsåtgärder är avgörande för att få fler människor i arbete med egen försörjning.

Åsa Karlsson – Kommunalsråd.

Foto: Adrian Braekke.

Ett rikt kultur- och idrottsutbud, aktivt föreningsliv och ideella krafter skapar en attraktiv kommun. Kommunen är en viktig aktör för att tillgängliggöra kulturen och idrotten till så många som möjligt, med särskilt fokus på barn och ungdomar.

Kommunens arbete för fritidsverksamhet för ungdomar utanför det traditionella föreningslivet är en viktig del av det förebyggande arbetet. Biblioteket ska vara en kulturell mötesplats.

Vi måste medvetet satsa på att ha en framsynt boende- och infrastrukturplanering som skapar goda livsmiljöer, trivsel och samhörighet. Näringslivsklimatet i kommunen ska vara i toppklass, där ett bra samarbete med näringsliv, besöksnäring och handel är avgörande framgångsfaktorer.

Götene kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten. Ledarskap och medarbetarskap kännetecknas av ärlighet, tydlighet och förtroende.

Vi ska sträva efter att alla anställda ska ha ett arbete som går att försörja sig på. Huvudprincipen ska vara arbete på heltid. Arbetsmiljö och arbetsbelastning påverkar medarbetare och kan leda till stress och sjukskrivning. Hållbart yrkesliv är viktigt och samverkan behövs för att minska sjuktal och få fler tillbaka i arbete.

Mål och budget 2018–2020 innehåller viktiga satsningar som också är investeringar för framtidens Götene.

Åsa Karlsson
Kommunalsråd

Planeringsförutsättningar

Kommunens attraktivitet för nuvarande och kommande invånare, företag, föreningar, besökare och anställda är avgörande för kommunens framtida utveckling. En kommunal verksamhet i toppklass, goda livsmiljöer, ett rikt och varierat närings- och föreningsliv är framgångsfaktorer för nöjda invånare. Tillsammans, inom kommunen och i samverkan med andra, skapar vi förutsättningar för detta.

Samhället förändras kontinuerligt. En fortlöpande utveckling av E-tjänster, informations- och kommunikationsteknik är nödvändig. Anpassning till nya nationella och lokala mål, nya krav och ändrade planeringsförutsättningar kräver flexibilitet.

Sveriges miljö kvalitetsmål och hållbarhetsfrågor berör alla och förutsätter ett brett samarbete i hela samhället om effekter ska nås. Frågorna är komplexa men kräver också reella insatser lokalt. Genom Biosfärområdet Vänerskärgrården-Kinneulle har Götene, tillsammans med Lidköping och Mariestad, unika möjligheter. Med det följer också ett stort ansvar att utveckla området långsiktigt hållbart, inte bara ur miljösynpunkt, utan också socialt och ekonomiskt.

Den allmänna ohälsan är oroväckande hög och det är därför viktigt att skapa förutsättningar för en positiv folkhälsoutveckling och ett hållbart arbetsliv. Insatser för att förebygga den arbetsrelaterade ohälsan och minska risken för att arbetstagare skadas eller slits ut är nödvändiga. Det måste finnas förutsättningar att också de med sviktande hälsa eller funktionsnedsättningar kan vara med och bidra. Götene kommun måste fortsätta vara och utvecklas som attraktiv arbetsgivare. Detta är en förutsättning för att konkurrera om framtidens medarbetare.

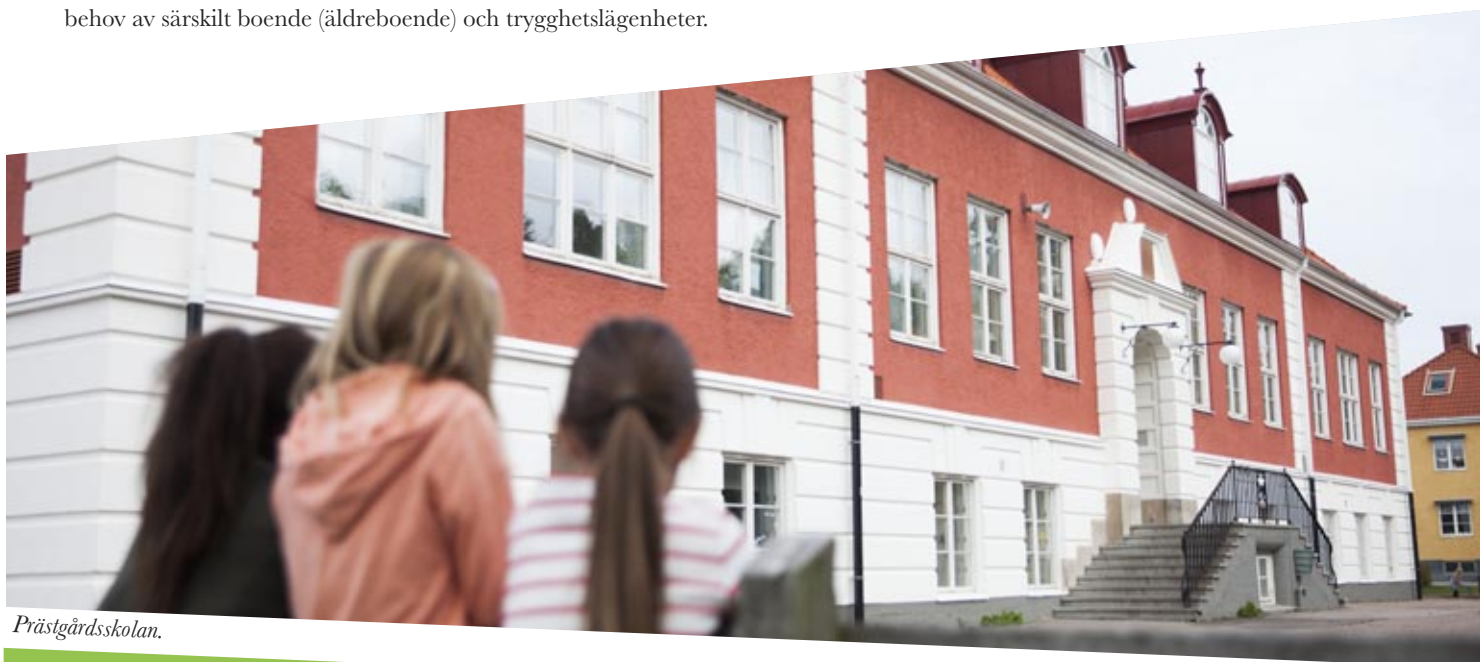
En annan utmaning för kommunen handlar om den bostadsbrist som råder. Det blir allt fler äldre i vår kommun som har behov av särskilt boende (äldreboende) och trygghetslägenheter.

För att få fart på bostadsmarknaden behöver hus och lägenheter som idag innehas av äldre att frigöras, så att vi kan få fler att flytta till Götene. Vi har en del yngre som vill ha eget boende och det är brist på mindre lägenheter i kommunen. Vårt kommunala bostadsbolag har idag drygt 200 personer i kö för en bostad.

Verksamheterna har till stora delar samma lokalbehov 2018 som under 2017, men såväl på kort sikt som på lång sikt finns flera komplexa planeringsfrågor. Den verksamhetsutveckling som har/kan komma att ha en väsentlig påverkan på långsiktig lokalplanering är

- Förändringar inom flyktingsituationen påverkar behov av bostäder, som ökar, samt minskat lokalbehov inom verksamheter.
- Utökad förskoleverksamhet i Källby till följd av nya bostadsområden.
- Språkförstärkt omvårdnadsutbildning planeras att förläggas till Götene tätort.
- Nybyggnation av äldreboendeplatser och efterfrågan på trygghetslägenheter.
- Utredning om boende och boendestöd till vuxna personer med olika svårigheter, hemlöshet, missbruksproblem eller funktionsnedsättning är genomförd. Behovet är stort. Att hitta lokaler för verksamheten brådskar.
- Musikskolans lokaler och målet att utveckla en kulturskola.

Nuvarande prognoser visar att kostnaderna väntas öka mer än vad skatteintäkter och statsbidrag väntas öka under planeringsperioden.

Prästgårdsskolan.

Foto: Daniel Ström.

Beräkningsförutsättningar

Respektive nämnds verksamhetsbudget för 2017 har använts som bas i arbetet med budget för åren 2018 till 2020. Kostnader och intäkter har antagits förändras enligt nedanstående tabell.

Budgetår	2017	2018	2019	2020
Skattesats	21,77	21,77	21,77	21,77
Invånarantal	13 344	13 265	13 265	13 283
Uppräkning externa intäkter	0	0	0	0
Uppräkning interna intäkter	1,6 %	0	0	0
Kostnadsuppräkning	1,6 %	0	0	0
Externa kostnader, personalkostnadsandel timlöner	3,4 %	3,1 %	3,4 %	3,4 %
Lönekostnader Timlöner	3,4 %	3,1 %	3,4 %	3,4 %
Personalomkostnadspålägg	38,93	39,70	39,70	39,70
Internränta	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Budgeterat resultat	1,1 %	2 %	2 %	2 %

Uppgifterna för löneutveckling för 2018-2020 är från SKLs cirkulär om budgetförutsättningar inklusive skatteunderlagsprognos.

Skattesatsen föreslås vara oförändrad under budgetperioden.

Invånarantal För 2017 anges faktiskt invånarantal 1 november 2016 som är basen för skatteintäkterna år 2017. För åren 2018-2020 baseras invånarantalet på SCBs befolkningsprognos med 2016-12-31 som bas.

Externa intäkter räknas inte upp, då de till stor del består av avgifter som är styrda av maxtaxor samt bidrag.

Interna intäkter, räknas inte upp för planeringsperioden 2018-2020.

Externa kostnader med hög personalkostnadsandel, exempelvis lokalvård och gymnasieskola, räknas personalkostnadsandelen upp med SKLs prognos för timlöner.

Lönekostnader inom kommunen räknas upp med SKLs prognos för timlöner.

Personalomkostnadspålägg som tas fram av SKL täcker arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring samt kostnader för avtalspensioner. Utöver dessa föreslås ett pålägg på 0,5 procent för att täcka kostnadsökning av sparade semesterdagar. Ökningen från år 2017 till 2018 ingår i budgetposten personalkostnadsökning 2018, tillsammans med ökningen av lönekostnader.

Internränta syftar till att visa den genomsnittliga finansieringskostnaden för investeringar. Föreslagen internränta motsvarar SKLs förväntningar av låneränteläget för kommundagen.

Budgeterat resultat anges som en procentuell andel av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Enligt god ekonomisk hushållning ska det budgeterade resultatet vara minst 0,5 procent enskilt år och minst 2 procent över en treårsperiod.

Befolkningsförändringar per verksamhet

Antalet invånare i olika åldrar påverkar olika verksamheters kostnadsutveckling. Budgeten för planeringsperioden justeras utifrån befolkningsprognos. Inom gymnasieskolan antas förändringen ha effekt till 100 procent och för övriga verksamheter med 75 procent. För förskola, grundskola och gymnasieskola har hänsyn tagits till variation mellan vår- respektive hösttermin.

Skatteintäkter

Budget för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning baseras på Sveriges kommuner och landstings senaste prognos, i nuläget cirkulär 17:32 daterad 2017-06-15. Budget för del av Valfärdsmiljarder som fördelas enligt flyktingvariabler kommer från prognos från Sveriges kommuner och landsting.

Investeringsram

Investeringar planeras för en fyraårsperiod. Investeringsram för planeringsperioden 2018-2021 baseras på planen 2018-2020 med ytterligare 40 mnkr för år 2021. Till följd av stora behov, bland annat av renoveringar samt om- och tillbyggnader, planeras för investeringar på 164,6 mnkr. Under planeringsperioden kommer antalet platser för särskilt boende att utökas. Den investeringen genomförs av Götene Äldrehem.

Martorps fall.

Foto: Mikael Lundgren.

God ekonomisk hushållning

”Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.” Så uttrycks denna grundläggande princip i 8 kap 1 § kommunallagen.

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Dessutom omfattar ekonomisk hushållning att rätt saker görs och att rätt resursmängd används. Det innebär att mål för god ekonomisk hushållning både ska bestå av finansiella mål och av verksamhetsmål. Mål för god ekonomisk hushållning ska dessutom finnas både för verksamhet som utförs inom kommunen direkt och för verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, exempelvis kommunägda bolag.

Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Målsättningen är att varje generation ska bära sina egna kostnader, den så kallade generationsprincipen. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Målsättningen för nivåerna på exempelvis ekonomiskt resultat, skuldsättning och förmögenhet ska beslutas lokalt av varje kommun.

Finansiella mål

Mål för resultatnivån

Kommunens resultat ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och statsbidrag för varje treårsperiod. Resultatet ska vara minst 0,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag för varje enskilt år. Tabellen visar budgeterad resultatnivå för respektive år, där varje enskilt år budgeteras för ett resultat på 1 respektive 2 procent.

Kommunens resultat (procent)	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Resultatnivå för budgetåret	1,0%	2,0%	2,0%
Resultatnivå för budgetår samt två föregående år	1,7%	1,4%	1,7%

Resultatnivå för budgetår 2018 samt två föregående år i ovanstående tabell baserar sig på bokslut 2016 samt budget för 2017 och 2018. Budgeterad resultatnivå för treårsperioder är då något lägre än målet. Prognos för 2017 per 2017-04-30 visar ett överskott med 10 mnkr. Används denna prognos är budgeterat resultat 2,1 procent för treårsperioden 2016-2018, vilket innebär att målet är uppfyllt.

Mål för soliditet

Målsättningen är att kommunen på lång sikt ska nå en soliditet på 30 procent. För att nå detta långsiktiga mål behöver soliditeten öka varje år som kortsiktigt delmål. Kommunens soliditet väntas öka varje år.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Soliditet*	14,4%	10,5%	17,7%	19,9%	22,8%

*) kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt.

Den samlade soliditeten för kommunen tillsammans med helägda bolag ska vara oförändrad eller förbättrad. Bolagens budgetar är inte färdiga och förväntad utveckling av soliditet för kommunen tillsammans med helägda bolag går därför inte att redovisa än.

Mål för skattesats

Skattesatsen ska som huvudregel hållas oförändrad eller sänkas. Undantag för denna regel är år med större verksamhetstillskott, då god ekonomisk hushållning uppnås även om skattesatsen har höjts.

Skattesatsen är oförändrad under planeringsperioden och målet uppnås därmed.

Strategiska mål – verksamhetsmål

För 2016-2018 har kommunfullmäktige beslutat om sju stycken strategiska mål.

Mål	Indikator
Götene kommun är en klimat- och miljömedveten kommun.	<p>Götene kommun arbetar för en giffri vardag utifrån den nationella handlingsplanen.</p> <p>Götene kommun arbetar med att minska kommunens miljöpåverkan utifrån de svenska miljömålen som gäller för kommunen.</p> <p>Götene kommun har en aktuell lokal klimatanpassningsbeskrivning i antagen risk- och sårbarhetsstrategi.</p>
Götene kommun är ett tillgängligt samhälle för alla.	<p>Kommunen arbetar aktivt med tillgänglighet i offentlig miljö och inom kultur- och friluftsliv.</p> <p>Kommunens information genom hemsida och sociala medier används, upplevs lätt att hitta och upplevs värdefull.</p> <p>Tillgänglighetsdatabasens information används och upplevs värdefull.</p>
Götene kommun arbetar för en hållbar tillväxt som gör att människor vill bo och verka här.	<p>Medborgarna är nöjda med Götene kommun som en plats att bo och leva på.</p> <p>Medborgarna är mycket nöjda med kommunens verksamheter.</p> <p>Näringslivsklimatet i kommunen är i toppklass – näringslivet har stort förtroende för kommunens planering, service och myndighetsutövning.</p> <p>Positiv utveckling avseende arbetstillfällen i kommunen.</p>
Götene kommun är en attraktiv arbetsgivare med ett tydligt ledarskap och stolta medarbetare.	<p>Medarbetare är nöjda med kommunen som arbetsgivare.</p> <p>Medarbetarna upplever ett bra samarbete på arbetsplatsen.</p> <p>Medarbetare upplever ett tydligt ledarskap.</p> <p>Kommunen arbetar med åtgärder för en minskad sjukfrånvaro.</p>
Götene kommun har ett socioekonomiskt perspektiv som främjar barn och unga vuxnas hälsa och det friska åldrandet.	<p>Kommunen arbetar med tidiga och förebyggande insatser inom skola, förskola och omsorg.</p> <p>Eleverna har en positiv syn på skolan och undervisningen. De upplever trygghet, stöd av lärarna och de vet hur det går i skolarbetet.</p> <p>Kommunen medverkar i ett aktivt arbete för unga vuxnas arbete och sysselsättning.</p> <p>Kommunen stödjer det friska åldrandet genom aktiviteter som stärker hälsa och social gemenskap.</p>
Götene kommuns medborgare har inflytande och delaktighet och får ett bemötande av högsta klass.	<p>Medborgarna är nöjda med dialog, inflytande och delaktighet.</p> <p>Medborgarna är mycket nöjda med bemötande.</p> <p>Svar på medborgarförslag, påverkansförslag, felanmälningar, mail, telefonförfrågningar/ motsvarande handläggs utifrån de rutiner och tidsgränser som är fastställda och i dialog med den som kontaktat kommunen.</p>
Götene kommun stödjer en god folkhälsoutveckling och förbättrad livskvalitet för kommunens invånare genom förebyggande och hälsofrämjande insatser i samverkan.	<p>Förbättrade sjukpenningtal bland kommunens invånare.</p> <p>Kommunen har en aktiv samverkan med hälso- och sjukvård, tandvård, polis, arbetsförmedling m fl samhällsorgan och med kyrkliga organisationer, studieförbund, föreningar och näringsliv.</p>

Balanskravsresultat och resultatutjämningsfond

Syftet med resultatutjämningsfond (RUR) är att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare kunna utnyttja denna när skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR är avsedd att utjämna stora svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Möjligheterna till avsättning och disponering av RUR framkommer i balanskravutredning.

Balanskravsjustering innebär att realisationsvinst och – förlust räknas bort från årets resultat. Tabellen visar resultat efter balanskravsjustering för bokslut 2016 och budget 2017 – 2020.

(mnkr)	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Årets resultat	20,5	7,9	7,5	15,1	15,4
Realisationsvinst	-0,6				
Realisationsförlust					
Resultat efter balanskravsjustering	19,9	7,9	7,5	15,1	15,4

För att göra en avsättning till RUR ska resultatet överstiga 1 procent av skatter och statsbidrag. Med resultatet menas det lägsta av årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringar.

För att reserven ska få användas måste det vara lågkonjunktur och reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat (gäller resultat efter balanskravsjusteringar) eller med ett belopp som motsvarar reservens storlek om underskottet är större än reserven.

För att definiera en konjunkturcykel används utvecklingen av det underliggande skatteunderlaget. Prognosen för det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, används som riktvärde för när disponering från RUR får göras. Tabellen nedanför visar rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling, förändring i procent per år.

(procent)	2016	2017	2018	2019	2020
Snitt 10 år	4,0	4,0	3,9	3,8	4,0
Årlig ökning	5,1	4,4	4,0	3,5	3,6
Differens	1,1	0,3	0,1	-0,4	-0,4

Fram till och med 2018 väntas skatteunderlagsutvecklingen vara högre än genomsnittet för de senaste 10 åren. För 2019 och

2020 väntas utveckling vara lägre än genomsnittet. Det innebär att resultatutjämningsfond inte kan användas för år 2018.

Resultatbudget

Resultatbudgeten visar det finansiella resultatet under en viss tidsperiod och förklarar hur det har uppkommit. Beräknade kostnader utgörs av verksamhetens nettokostnader och beräknade avskrivningar för befintliga och planerade investeringar. Intäkterna består i huvudsak av skatteintäkter och statliga bidrag. Genom att minska de totala intäkterna med de totala kostnaderna framkommer förändringen av det egna kapitalet (årets resultat). Samma

resultat framkommer också genom att jämföra det egna kapitalet i balansbudgeten i två på varandra följande år. Förändringen av eget kapital är förbindelselänken mellan resultat- och balansbudgeten.

För 2018 budgeteras ett resultat på +7,5 mnkr, vilket motsvarar 1,0 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

(mnkr)	Redovisning 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar	-662,2	-689,0	-715,1	-715,6	-728,7
Avskrivningar	-18,8	-21,2	-23,3	-26,2	-26,2
Verksamhetens nettokostnader	-681,0	-710,2	-738,4	-741,8	-754,9
Skatteintäkter	549,2	570,5	592,9	615,4	626,1
Generella statsbidrag o utjämning	151,0	149,7	153,3	141,8	144,5
Finansiella intäkter	1,8	1,2	1,2	1,2	1,2
Finansiella kostnader	-0,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Resultat före extraordnina poster	20,5	9,7	7,5	15,1	15,4
Extraordnina kostnader/intäkter		-1,8			
Resultat före skatt	20,5	7,9	7,5	15,1	15,4
Skattekostnad					
Årets resultat	20,5	7,9	7,5	15,1	15,4

Stenbrottet i Hällekis.

Foto: Mikael Lundgren.

Balansbudget

Balansbudgeten beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. En ögonblicksbild som visar kommunens tillgångar och skulder. Balansbudgeten visar hur kapital använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder och eget kapital). En kommun kan i princip skaffa kapital på två sätt, dels genom att låna pengar utifrån (främmande kapital/skulder), dels genom att fi-

nansiera tillgångar med egna medel som erhålls genom att verksamheterna har lämnat ett "överskott" (eget kapital). Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör det egna kapitalet.

Under planeringsperioden väntas anläggningstillgångarna öka med cirka 60 mnkr jämfört med 2017 till följd av investeringar. Skulderna väntas öka med cirka 20 mnkr under samma tidsperiod.

(mnkr)	Kommunen 2016-12-31	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	410,8	497,1	524,7	550,0	553,7
Omsättningstillgångar	148,5	81,7	85,6	85,4	87,1
Summa tillgångar	559,3	578,8	610,3	635,4	640,8
Eget kapital och skulder					
Eget kapital	337,5	331,6	352,9	368,0	383,4
Avsättningar för pensioner mm	57,2	55,7	55,7	55,7	55,7
Skulder	164,6	191,5	201,7	211,7	201,7
Summa eget kapital och skulder	559,3	578,8	610,3	635,4	640,8
Ansvarsförbindelse					
Pensionsförpliktelse	256,9	270,8	244,8	241,5	237,5

Husaby.

Foto: Mikael Lundgren.

Finansieringsbudget

Finansieringsbudgeten visar hur kommunen finansierar sin verksamhet och sina investeringar. Finansieringsbudgeten utgår från hur kommunen bedömer att faktiska in- och utbetalningar kommer att se ut, till skillnad från resultatbudgeten som visar beräknade intäkter och kostnader.

Under år 2018 budgeteras med investeringar på 51,6 mnkr. Av dessa finansieras 30,8 mnkr från verksamheten i form av budgeterat resultat, årets avskrivningar och förändring av avsättningar. Återstående 20,8 mnkr fås genom förändring av likvida medel och lån (medel från finansieringsverksamhet). Då delar av investeringarna måste finansieras genom förändring likvida medel och lån uppnås inte självfinansiering.

(mnkr)	Kommunen 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Medel från verksamheten					
Budgeterat resultat	20,5	7,9	7,5	15,1	15,4
Avskrivningar	18,8	21,2	23,3	26,2	26,2
Avsättningar, förändring under året	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortsiktiga fordringar/skulder, förändring	-6,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa medel från verksamheten	34,0	29,1	30,8	41,3	41,6
Använda medel					
Investeringar	-42,8	-46,6	-51,6	-51,5	-29,9
Summa använda medel	-42,8	-46,6	-51,6	-51,5	-29,9
Summa medel från finansieringsverksamhet	8,6	18,0	22,0	10,0	-10,0
Summa kassaflöde från kommunens verksamhet	-0,2	0,5	1,2	-0,2	1,7
Likvida medel vid årets slut	39,4	1,0	5,0	4,8	6,5
Likvida medel, förändring under året	-0,2	0,5	1,2	-0,2	1,7

Budget och verksamhetsplan

(mnkr)	Verksamhets- budget 2017	Budgetram förändring 2017-2018	Budget 2018 efter besparing	Budget 2019	Budget 2020
Nämnd nettokostnader					
Kommunfullmäktige	-2,0	0,1	-1,9	-2,0	-2,0
Revisionsnämnd	-0,9	0,0	-0,9	-0,9	-0,9
Överförmyndare	-1,0	0,0	-1,0	-1,0	-1,0
Kommunstyrelse	-77,1	-1,2	-78,3	-79,3	-79,5
Barn- och utbildningsnämnd	-308,1	-4,9	-313,0	-318,2	-321,2
Socialnämnd	-258,0	-13,4	-271,4	-289,8	-293,5
Nämnden för service och teknik	-20,0	-0,2	-20,2	-20,8	-21,2
Nämnd samhällsskydd mellersta Skaraborg	-9,0	-1,9	-10,9	-11,1	-11,4
Nämndsnetto	-676,1	-21,5	-697,6	-723,1	-730,7
Pers.kostn.ökn. 2017	-11,4	11,4	0,0	0,0	0,0
Pers.kostn.ökn. 2018	0,0	-13,6	-13,6	-17,3	-17,3
Pers. kostn.ökn 2019	0,0	0,0	0,0	-12,4	-16,5
Pers. kostn.ökn 2020	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,8
Pensionskostnader	-15,4	0,0	-15,4	-15,4	-15,4
Medfinansiering E20	-1,8	0,0	-1,8	-1,8	-1,8
Övrigt finansiering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring volym, befolkningsstruktur	-3,5	0,0	-3,5	-3,5	-3,5
Förändring kapitalkostnader	-2,9	-2,2	-5,1	-9,0	-9,0
Justering för internränta	6,6	0,0	6,6	6,6	6,6
Tillf budgetposter	-7,5	-0,5	-8,0	34,1	45,5
Res 1 - Verksamhetens nettokostnader	-712,0	-26,4	-738,4	-741,8	-754,9
Skatteintäkter	570,5	22,4	592,9	615,4	626,1
Generella statsbidrag o utjämning	149,7	-6,6	143,1	131,8	134,7
Välfärdsmiljard, befolkningsandel		2,8	2,8	4,7	6,6
Välfärdsmiljard, flyktingvariabler		7,4	7,4	5,3	3,2
Finansiella intäkter	1,2	0,0	1,2	1,2	1,2
Finansiella kostnader	-1,5	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Res 2 - Res efter skatteintäkter och finansnetto	7,9	-0,4	7,5	15,1	15,4
Extraordinära intäkter/kostnader	0,0		0,0	0,0	0,0
Res 3 - Förändring av eget kapital	7,9	-0,4	7,5	15,1	15,4
% av skatt och statsbidrag			1,0%	2,0%	2,0%
11% av skatt och statsbidrag (mnkr)	7,2 mnkr		7,5 mnkr	7,6 mnkr	7,7 mnkr
2% av skatt och statsbidrag (mnkr)	14,4 mnkr		14,9 mnkr	15,1 mnkr	15,4 mnkr
3% av skatt och statsbidrag (mnkr)	21,6 mnkr		22,4 mnkr	22,7 mnkr	23,1 mnkr

I tabellen ovan (sidan 13) visas kommunens budget och verksamhetsplan. Kolumnen ”budgetram förändring 2017-2018” visar förändringen mellan 2017 års budget och 2018 års budget. Totalt på budgetenhetsnettot är förändringen -21,5 mnkr (dvs. 21,5 mnkr högre budget 2018). Förändringen består av olika faktorer/förutsättningar som gör att budgeten ökar eller minskar från 2017 till 2018. Dessa faktorer är:

- Uppräkning av 2017 års kostnader
- Volymkompensation
- Tillfälliga platser inom särskilt boende
- Samhällsskydd mellersta Skaraborg, ny nämnd från och med januari 2017
- Förändring i kapitalkostnad
- Löneöversyn (helårseffekt av 2017 års löneöversyn)
- Prioriteringar (budget riktad mot specifika prioriteringsområden)
- Besparing

Socialnämnden har störst förändring med en ökning av budgeten med 13,4 mnkr. Förändringen beror till största delen på volymkompensation till följd av fler äldre samt tillfälliga platser för särskilt boende inom äldreomsorgen. År 2019 utökas antalet särskilda boendeplatser och därmed utökas Socialnämndens budget även mellan år 2018 och 2019.

I bilaga 1 och 2 redovisas förändringar mellan 2017 och 2018.

Skattkistans förskola.

Foto: Daniel Ström

Specifikation av tillfälliga budgetposter

(mnkr)	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kommunstyrelse				
KS till förfogande ¹⁾	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Val		-0,4	-0,6	
Utbildning ny mandatperiod			-0,1	
Verksamhetsöversyn			39,5	50,5
Tvåfaktorsinloggning, KS		-0,1		
Personalkonsult - attraktiv arbetsgivare	-0,8	-0,8		
Rivning fastighet	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Rivning del av Hällekis skola		-0,5		
Driftkostnad investeringar	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Tomhyra	-2,3	-1,2	-1,2	-1,2
VA Kinnekulle				-1,4
Barn- och utbildningsnämnd				
Källby förskola ²⁾		-1,0	-1,0	
Studieresa till Auschwitz	-0,8	-0,8		
Nämnden för service och teknik				
Offentliga toaletter, Husaby kiosk		-0,1		
Attraktivare miljöer	-0,7	-0,7		
Summa tillfälliga budgetposter	-7,1	-8,0	34,1	45,4

¹⁾ Anslag till kommunstyrelsen för oförutsedda kostnader.

²⁾ Effekter av byggnation, ev nedskrivning och tillfälliga lokaler.

Beskrivning tillfälliga budgetposter

KS - till förfogande

Anslag som disponeras av kommunstyrelsen för oförutsedda kostnader.

Val

År 2018 genomförs val till riksdag, landsting och kommuner. Första året, år 2019, under en mandatperiod utgår ett partistöd för utbildning. År 2019 genomförs val till europaparlamentet.

Utbildning ny mandatperiod

I inledningen på en ny mandatperiod genomförs fler utbildningar.

Verksamhetsöversyn

Plan 2019-2020 visar att kommunens kostnader väntas öka mer än vad skatteintäkter och generella statsbidrag ökar. En verksamhetsöversyn, där kommunens intäkter och kostnader ses över, behöver göras.

Tvåfaktorsinloggning, KS

För att öka IT-säkerheten ska tvåfaktorsinloggning införas för kommunens personal. Tvåfaktorsinloggning innebär att man både måste ”kunna något” och ”ha något”, exempelvis att du kan ett lösenord och att du har inloggningsdosa.

Personalkonsult - attraktiv arbetsgivare

Utökning för att arbeta med målet ”Götene kommun är en attraktiv arbetsgivare med ett tydligt ledarskap och stolta medarbetare”.

Rivning fastighet

Det arbete med översyn av kommunens fastighetsinnehav som pågått de senaste åren fortsätter.

Rivning del av Hällekis skola

När ombyggnation av Hällekis skola är klar ska uttjänt byggnad rivas.

Driftkostnad investeringar

Investeringarna leder till höjda kapitalkostnader och därmed höjda lokalhyror. Budget fördelas till hyrande verksamhet när investeringarna är genomförda.

Tomhyror

Tomhyror uppstår när en lokal inte nyttjas i avvaktan på en långsiktig lösning. Posten består av tomhyror för delar av Hällesäter, brandstationen, Västerbyskolan och delar av Centrumhus.

VA Kinnekulle

En kommun är skyldig att anordna vatten- och avloppsförskörning (VA) inom kommunen utifrån behov och möjligheter. Enligt den VA-plan som är under framtagande ska VA-nätet byggas ut på Kinnekulle under de närmaste åren. En del av dessa kostnader ska betalas av de som är anslutna i det så kallade VA-kollektivet. Andra delar kan falla inom kommunens övergripande skyldighet och ska betalas av alla invånare gemensamt, vilka benämns som skattekollektivet.

Källby förskola, effekter av byggnation

Tillfälliga lokaler under byggnationstid.

Studieresa till Auschwitz

Studieresa till Auschwitz för kommunens årskurs 9.

Offentliga toaletter och Husaby kiosk

Driftkostnader för offentliga toaletter samt Husaby kiosk.

Attraktiva miljöer

Anslag för attraktiva miljöer med inriktning 0,20 mnkr vackra och trivsamma centrummiljöer, 0,35 mnkr gräsklippning och ogrärensning centrala ytor samt 0,15 mnkr fördelas mellan Lundsbrunn, Källby och Hällekis.

Investeringar

Förutsättningar

Alla belopp är i 2017 års prisnivå. För perioden 2018-2021 planeras för en total investeringsnivå på 164,6 varav 51,6 mnkr för år 2018.

Nämnd

(mnkr)	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunstyrelse	2,6	9,2	16,5	7,2
Barn- och utbildningsnämnd	22,6	26,0	0,0	0,0
Socialnämnd	7,0	2,0	0,0	0,0
Nämnd för service och teknik	19,4	14,3	15,1	22,7
Summa kommunen	51,6	51,5	31,6	29,9

Kommunstyrelse

(mnkr)	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Projekt totalt
Kommunövergripande funktioner	1,0	0,0	2,5	1,0	
Musikskola			1,5		
Administrativa system	1,0		1,0	1,0	
Infrastruktur och bostadsförsörjning	0,8	8,4	11,3	5,7	
Götene bredbandsnät - områdesutbyggnad		0,7			
Götene bredbandsnät - UH nät och utrustning	0,3	0,1	0,2	0,2	
Götene bredbandsnät - stamnät	0,5	0,5	1,0	0,5	
Klimatanpassning - markavvattning			2,0		
Koppling Nordskog - centrala Källby		7,1	7,3		15,3
Bostadsförsörjning			0,8	5,0	
Övrigt	0,3	0,3	2,2	0,0	
Utveckling centrummiljöer	0,3	0,3	0,3		
Väg upp till Utsiktstornet			0,2		
Hönsätters hamn vågbrytare			1,7		
Markinköp	0,5	0,5	0,5	0,5	
Markförvärv	0,5	0,5	0,5	0,5	
Summa kommunstyrelse	2,6	9,2	16,5	7,2	

Kommunövergripande funktioner

Det finns behov av att få musikskolans lokaler mer ändamålsenliga. Lösning är inte beslutad. Inom administration behöver upphandling och modernisering av system göras kontinuerligt.

Exempel på system som är aktuella är ärendehanteringssystem, lönesystem samt utveckla hemsidan.

Infrastruktur och bostadsförsörjning

För att möjliggöra utbyggnad av bredband där den fria marknaden inte ser lönsamhet behöver kommunen medverka. Även befintliga nät med tillhörande utrustning behöver utvecklas och förnyas. Enligt Infrastrukturplanen ska redundans skapas mellan Hällekis och Källby. Samordning för grävningsarbete planeras med VA-ledning.

Förändringar har skett gällande regnfrekvenser och regnintensitet. Detta medför att regnvatten/markvatten behöver tas om hand på ett annat sätt framöver. Ett exempel är vattenmagasin, ovan och under jord, som kan minska riskerna för att stora regnmängder leder till översvämningar.

Utbyggnad av Nordskogsområdet, i kombination med Dafgårds utbyggnad, gör att ny förbindelse behövs mellan Nordskog och centrala Källby. Projektet är budgeterat till 15,3 mnkr, projekteringsmedel finns i budget 2017. Byggnation av bostadsområde behövs på ett eller flera ställen i kommunen framöver. En sammanfattande utredning behövs för att påvisa var behov finns och byggnation sker lämpligast.

Övrigt

Utveckling av centrummiljöer kommer att ske gradvis. Många av kommunens lekplatser är till åren komna och utrustning behöver successivt bytas ut.

Intresse finns från turistbolag om att besöka platsen för utsiktstornet och kungastenarna med buss. Detta kräver att anpassningar görs och att en vändplan skapas.

I Hönsätters hamn finns behov av ytterligare en form av flytbrygga som ska utgöra vågbrytare samt ge fler båtplatser.

Markinköp

Investeringsbudgeten för inköp av strategisk mark är 0,5 mnkr per år under planeringsperioden.

Barn- och utbildningsnämnd

(mnkr)	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Projekt totalt
Förskola och skola	22,6	26,0	0,0	0,0	
Hällekis skola	5,0				27,0
Förskola Källby, nybyggnation	17,6	24,5			50,0
Förskola Källby, inventarier		1,5			
Summa barn- och utbildningsnämnd	22,6	26,0	0,0	0,0	

Förskola och skola

Ombyggnationen av Hällekis skola pågår och ska vara klart till vårterminen 2018. Projektet är budgeterat till 27,7 mnkr.

En fortsatt ökning av bostäder i Källbyområdet leder till behov av fler förskoleplatser. I nuläget är verksamheten utspridd i flera lokaler och med en nybyggnation kan verksamheten koncentreras till en plats. Projektet är budgeterat till 50 mnkr.

Socialnämnd

(mnkr)	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Projekt totalt
Äldreomsorg och handikappomsorg	7,0	2,0	0,0	0,0	
Skogsvägen - korttids/fritids	6,0				12,0
Inventarier skogsvägen	0,2				
Nyckelfrialås hemtjänsten	0,8				
Inventarier SÄBO		2,0			
Summa socialnämnd	7,0	2,0	0,0	0,0	

Äldreomsorg och handikappomsorg

Skogsvägen, korttids/fritids, behöver större och mer ändamålsenliga lokaler.

Att hämta, leta och lämna nycklar tar mycket tid av hemtjänstpersonalens arbetsdag/natt och är en källa till oro och stress. Med en nyckelfri lösning kan den tiden istället läggas hos brukarna. Vid larm kan den som är närmast besvara larmet istället för att den som har nyckeln ska göra det.

Antalet äldre ökar och därmed behovet av fler platser i särskilt boende. Utökning planeras genomföras till år 2019 och anslaget är för inventarier till boendet. Byggnationen sker i Götene Äldrehems regi och ingår inte i kommunens investeringsbudget.

Hällekisbrottet.

Foto: Mikael Lundgren.

Nämnden för service och teknik

(mnkr)	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Projekt totalt
Energieffektivisering	2,0	2,0	2,0	2,0	
Energieffektivisering	1,0	1,0	1,0	1,0	
Uppgradering gatubelysning	1,0	1,0	1,0	1,0	
Gata-park projekt	2,8	2,0	2,8	2,0	
Komponenter gata-park	1,0	1,0	1,0	1,0	
Tillgänglighetsanpassning, gatumiljö	0,2		0,2		
Lekplatser	0,6		0,6		
Gata/Parkprojekt	1,0	1,0	1,0	1,0	
Fastighetsinvesteringar	14,6	10,3	10,3	18,7	
Komponenter fastighet	4,0	4,0	4,0	4,0	
Takkomponenter	3,5	6,0	6,0	6,0	
Reinvestering fastighet				8,0	
Falkängen	2,0				
Golv idrottshall Liljesten	1,0				
Säkra fastigheter	0,3	0,3	0,3	0,3	
Fönster Centrumhuset	3,0				
Skola- förskola utemiljö	0,8			0,4	
Summa nämnd för service och teknik	19,4	14,3	15,1	22,7	

Energieffektivisering

Investeringarna har som krav att minska energikostnaderna med mer än vad investeringen kostar. Energieffektivisering kan röra all energianvändning i kommunen, inte bara inom fastighetsområdet. Ett exempel kan vara utbyte av gatubelysning.

Gata/Park

Investeringar för fortlöpande förbättringar inom gata-park, till stor del trafiksäkerhetsåtgärder men också insatser i grönytor, tillgänglighetsanpassning samt beläggningsunderhåll (komponenter gata-park). Upprustning av lekplatser utifrån beslutad plan.

Fastighet

Investering för att fortlöpande göra nödvändiga tekniska investeringar och underhållsåtgärder i kommunens fastigheter. Särskilt fokus läggs under perioden på underhåll av tak. Fönsterbyte på Centrumhuset ingår. Fortsatt investering för att höja säkerheten i kommunens fastigheter. Säkerhetsarbetet omfattar brand och inbrottslarm, passersystem, övervakningskameror. Projekt Falkängen avser tak samt dränering på några hus. Golv idrottshall Liljestensskolan är lagt på 60-talet och behöver nu bytas ut helt. Inom planeringsperioden görs investeringar på utemiljö inom förskola och skola.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen (KS) har flera uppgifter. Den är facknämnd för vissa frågor precis som övriga nämnder, och har dessutom en särskild roll som regleras i kommunallagen. Denna roll brukar kallas att styra och leda den kommunala organisationen, vilket innebär att ha uppsiktsplikt över alla verksamheter – även kommunala bolag och kommunalförbund – samt att bereda ärenden inför beslut i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för den samlade förvaltningen, med andra ord ansvarig för arbetsgivarfrågor.

Kommunstyrelsen ansvarar även för samhällsbyggnad, kultur och fritid, fysisk planering, bygglov, näringslivsutveckling, övergripande administration, folkhälsa, kommunikation, marknadsföring och turism, natur/miljövård, samhällsbetalda resor samt bredband.

Styrelsen ansvarar för verksamheten såväl ekonomiskt som att den bedrivs enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning, de styrdokument som kommunfullmäktige beslutat samt enligt bestämmelser i styrelsens reglemente.

Verksamhetsmål

Kommunstyrelsens verksamhetsmål 2016-2018.

Mål	Indikator
Medborgarna har möjlighet till dialog och delaktighet i kommunens verksamhet och utveckling.	Mötesformer för kommunikation och dialog utvecklas.
	Hemsidan och kommunens sociala medier utvecklas som kommunikationskanal.
	Kommunens e-förvaltning utvecklas.
Kommunens är ett föredöme inom miljöområdet och minskar sin klimatpåverkan genom samarbete med företag och andra aktörer.	Beslut om ett nytt energi/klimat/miljöpolitiskt program arbetas fram.
	Klimatanpassningsstrategin ligger till grund för en utveckling av ett klimatanpassat samhällsbyggande.
	Kommunen arbetar aktivt med naturvård inom t ex naturreservat, hållbart skogsbruk samt rekreativvärden i tätortsnära skogar och grönområden.
Centrummiljöer utvecklas i alla tätorter.	Naturliga mötesplatser är tillskapta och utvecklas utifrån respektive tätorts förutsättningar.
Kulturskola tillskapas för att skapa nya verksamhetsformer, öka tillgänglighet och nå nya målgrupper.	Nya verksamhetsformer, i kulturskolans regi eller i samverkan breddar utbudet.
	Antalet elever i kulturskolan ökar.
Medborgarna har möjlighet till meningsfulla fritidsaktiviteter.	Medborgarna upplever att de har goda möjligheter att utöva sina fritidsintressen t ex friluftsliv, föreningsliv, kultur, sport mm.
	Nya mötesplatser för spontana fritidsaktiviteter tillskapas. Friluftsliv kartläggs genom friluftstrategi.
Föreningsstödet anpassas till föreningarnas och samhällets utveckling.	Föreningsbidrag som gör att vårt föreningsliv fungerar.
Biblioteket är för alla. Biblioteket är en kulturell mötesplats och utvecklas i sin roll som informations- och upplevelsecentrum.	Biblioteksverksamheten breddar och fördjupar utbudet och har ett ökat antal besökande. Antal besökande har ökat.
Det är ett bra företagsklimat i kommunen.	Företagen är nöjda med kommunens effektivitet, kompetens och bemötande i myndighetsutövningen.
	Det finns mötesformer och mötesplatser där företag, företagorganisationer och kommunen samverkar i utvecklingsfrågor.
	Översiktsplaner och detaljplaner ger en tydlighet i den långsiktiga fysiska planeringen.
	Hemsidans information om näringsliv och företagande används och upplevs värdefull. Företag känner att de får kommunal information.

Mål	Indikator
Upphandlingsunderlag innehåller kriterier som leder till ökad andel ekologisk och/eller närproducerad mat.	Ekologisk och/eller närproducerad mat har en ökad andel av all mat i de kommunala verksamheterna.
	Livsmedelspolitiskt program arbetas fram.
Vid upphandling av all mat skall kraven motsvara kraven på svensk livsmedelsproduktion.	Svenska närproducerade produkter har en ökad andel.

Biblioteket.

Foto: Daniel Ström

Barn- och utbildningsnämnd

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ansvarar för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, fritidshem för elever upp till 12 år, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning samt elevhälsa.

Nämnden har det kommunala aktivitetsansvaret för 16- till 19-åringar som antingen avbrutit sina gymnasiestudier eller valt att inte studera på gymnasiet.

BUN utövar tillsyn över fristående förskolor samt fritidshem.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning, de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelse beslutat samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Verksamhetsmål

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsmål 2017-2018.

Mål	Indikator
Barn, elever och vårdnadshavare ska känna tillit till att utbildningen håller hög kvalitet. Barn och elever ges möjlighet att utvecklas mot målen, så långt som möjligt, utifrån sina förutsättningar.	Barn och elever upplever trygghet och känner trivsel.
	Utbildningen har tydligt kunskapsfokus där kunskap vilar på delarna fakta, färdighet, förståelse och förtrogenhet.
Barn och elever ska ges förutsättningar som främjar det livslånga lärandet.	När barn och elever utvecklas och rustas för framtiden i en väl fungerande organisation.
	När barn och elever ges möjlighet att påverka sitt lärande genom delaktighet och inflytande.
Barn och elever ska ges kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och hållbar utveckling.	När barn och elever har förståelse för och vet innebörden av en god miljö och hållbar utveckling.
	Namverkan med det omgivande samhället förekommer kontinuerligt och omvärldsfrågor ingår som en naturlig del i det pedagogiska arbetet.

Socialnämnd

Socialnämnden (SN) ansvarar för insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, arbetsmarknadsinsatser samt integration av nyanlända. Nämndens ansvarsområde innefattar både förebyggande verksamhet, individuellt inriktade utredningar och verkställighet av beslut.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning, de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelse beslutat samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Verksamhetsmål

Socialnämndens verksamhetsmål 2016-2018.

Mål	Indikator
Alla brukare inom socialnämndens verksamheter ska erbjudas en meningsfull vardag.	Fler med funktionsnedsättning ska komma ut i arbete/praktikplatser/ utbildning.
	Träffpunktsverksamhet i alla tätorter.
	Aktiviteter på särskilt boende.
Den enskilde har möjlighet till självbestämmande, integritet och privatliv.	Insatser anpassas efter varje individs behov.
	Alla ska få ett gott bemötande och visas respekt.
Socialnämnden har ett socioekonomiskt perspektiv och förebyggande förhållningssätt så att barn och ungdomar och deras familjer inte blir långvarigt beroende av socialtjänstens insatser.	Arbeta med förebyggande insatser.
Motverka utanförskap och arbetslöshet.	Socialnämnden verkar för en ökad integration, jämställdhet och sysselsättning.
	Motverka barnfattigdom.
	Verka för tillräckligt många bostäder för unga, funktionsnedsatta, flyktingar och äldre.
	Andel personer beroende av försörjningsstöd ska minska.
Socialnämndens verksamheter ska ha ett miljömedvetet förhållningssätt.	Verka för miljömedvetna val.

Nämnder i samverkan med andra kommuner

Skara kommun är huvudman för nämnd för service och teknik och Falköpings kommun är huvudman för nämnd samhällsskydd mellersta Skaraborg. Det är huvudmannen som ansvarar för nämndens budget.

Foto: Daniel Ström

Café Helena.

Foto: Daniel Ström

Vikariepoolen, Barn och utbildning

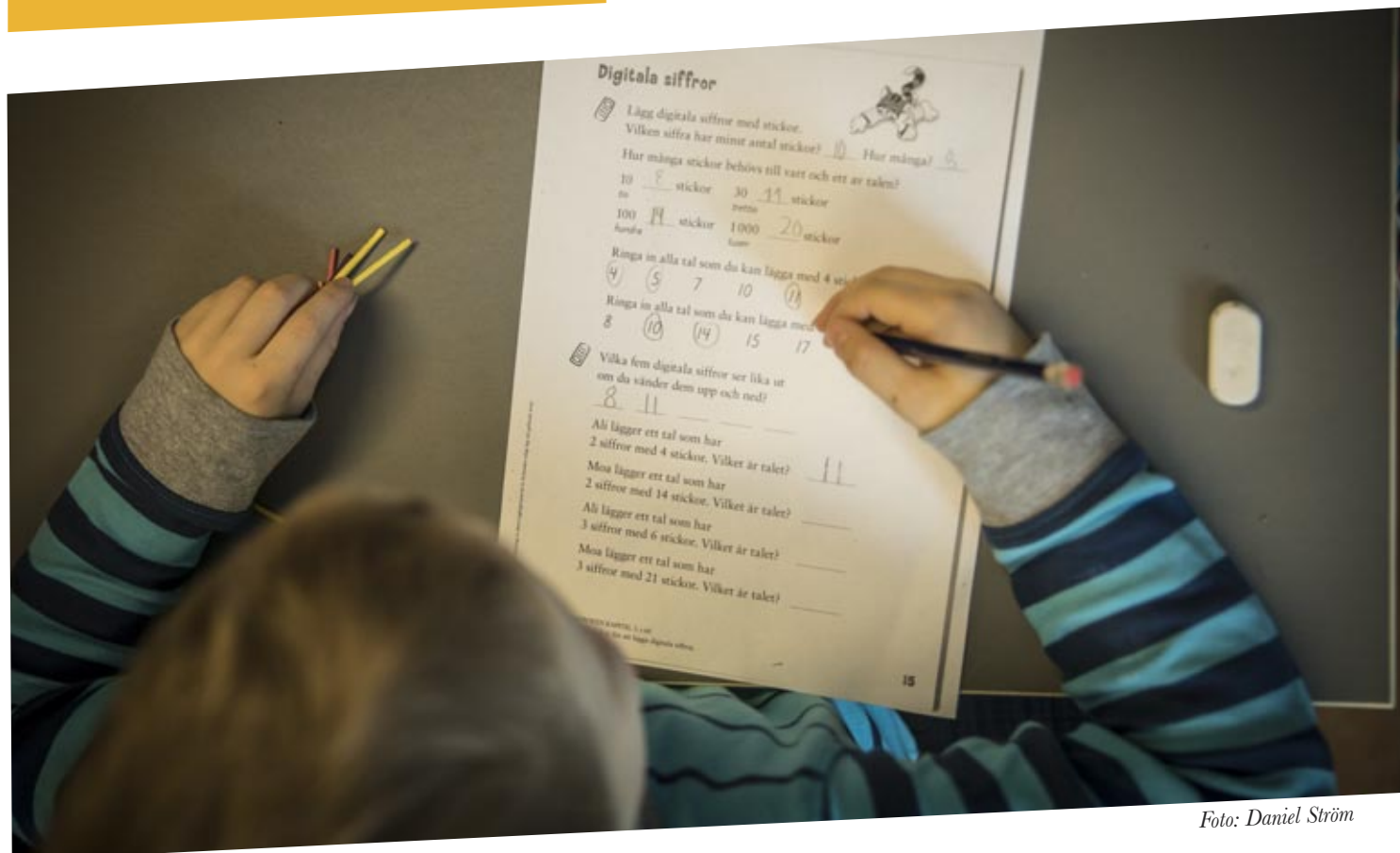

Foto: Daniel Ström

Matematik.

Gråsiska.

Foto: Mikael Lundgren

Bilaga 1. Budgetram förändring 2017-2018

(mnkr)	Verksamhetsbudget 2018	Uppräkning	Volym	SÄBO tillfälliga platser	SMS	Kapitalkostnadsförändring	Löneöversyn 2017	Prioritering	Besparing per nämnd vid 1% resultat	Budget 2018 efter besparing
Kommunfullmäktige	-2,0	0,0					0,0		0,1	-1,9
Revisionsnämnd	-0,9	0,0					0,0		0,0	-0,9
Överförmyndare	-1,0	0,0					0,0		0,0	-1,0
Kommunstyrelse	-77,1	-0,3					-1,5	-0,1	0,8	-78,3
Barn- och utbildningsnämnd	-308,1	-2,8	0,8			-0,3	-5,0	-0,7	3,1	-313,0
Socialnämnd	-258,0	-0,9	-3,6	-4,8			-6,7		2,7	-271,4
Nämnden för service och teknik	-20,0	-0,3						-0,1	0,2	-20,2
Nämnd samhällsskydd, mellersta Skaraborg	-9,0	-0,2			-1,7				0,0	-10,9
Nämndsnetto	-676,1	-4,6	-2,8	-4,8	-1,7	-0,3	-13,3	-0,9	6,8	-697,6
Pers.kostn.ökn. 2017	-11,4	-1,9					13,3			0,0
Pers.kostn.ökn. 2018	0,0	-13,6								-13,6
Pers. kostn.ökn 2019	0,0									0,0
Pers. kostn.ökn 2020	0,0									0,0
Pensionskostnader	-15,4									-15,4
Medfinansiering E20	-1,8									-1,8
Övrigt finansiering	0,0									0,0
Förändring volym, befolkningsstruktur	-3,5									-3,5
Förändring kapitalkostnader	-2,9					-2,2				-5,1
Justering för internränta	6,6									6,6
Tillf budgetposter	-7,5							-1,5		-8,0
Res 1 – Verksamhetens nettokostnader	-712,0	-20,1	-2,8	-4,8	-1,7	-2,5	0,0	-1,3	6,8	-738,4
Skatteintäkter	570,5	22,4								592,9
Generella statsbidrag o utjämning	149,7	-6,6								143,1
Välfärdsmiljard, befolkningsandel		2,8								2,8
Välfärdsmiljard, flyktingvariabler		7,4								7,4
Finansiella intäkter	1,2									1,2
Finansiella kostnader	-1,5									-1,5
Jämförelsestörande poster	0,0									0,0
Res 2 - Res efter skatteintäkter och finansnetto	7,9	5,9	-2,8	-4,8	-1,7	-2,5	0,0	-1,3	6,8	7,5
Extraordinära intäkter/kostnader	0,0									0,0
Res 3 - Förändring av eget kapital	7,9	5,9	-2,8	-4,8	-1,7	-2,5	0,0	-1,3	6,8	7,5

Bilaga 2. Specifikation för effektiviseringar och prioriteringar

(mnkr)	Prioriteringar 2018	Effektiviseringar 2018
KF		-0,10
RN	0,00	0,00
KS	0,07	-0,80
Föreningsbidrag, lokal- och anläggningsbidrag	0,07	
BUN	0,70	-3,10
Yrkesutbildning, vuxenutbildning	0,70	
SN	0,00	-2,70
NST	0,13	-0,20
Bidrag vägsamfälligheter	0,13	
SMS	0,00	0,00
Totalt kommunen	0,90	-6,90

Bilaga 3. Uppdrag

Kommunstyrelsen

- Färdigställa förslag till Översiktsplan, där infrastrukturen ges särskilt utrymme.
- Intensifiera arbetet omkring de strategiska målen gällande Miljö och Hållbar utveckling.
- Tillgänglighet; utred möjligheterna att öka arbetet med tillgänglighetsdatabasen.
- Uppdatera tidigare utredning omkring cykelleder och cykelbanor.
- Utredda Kulturskolans utveckling och lokalisering. Utredda möjligheten till ambulerande verksamhet inom Kulturskolan.
- Se över tomtpriserna och modell för prissättning för mark.

Arbetsgivafrågor

- Attraktiv arbetsgivare, inklusive tillfällig budgetpost personalkonsult.
- Uppdraget är att kartlägga och lägga fram förslag på åtgärder för att sänka sjukfrånvaron. Projektet fortsätter 2018.
- Se över tjänstemannaorganisationen, anpassa efter nämndsorganisationen.

Ekonomi

- Se över vilka statliga bidrag det finns att söka för olika typer av verksamheter inom hela organisationen, samt information om hur utfallet ser ut för kommunen.
- Rutin för uppföljning av investeringsprojekt, såväl under genomförandetid, slutrapportering som vid tidsförändringar.

Barn och utbildningsnämnden

- Utredda och lämna förslag omkring utbildningsmiljön för barn och elever med särskilda behov.

Socialnämnden

- Träffpunkterna – utreda verksamheten och organisationen omkring kommunens träffpunkter.
- Hemmaplanslösningar – Utredda om mer verksamhet kan utföras inom kommunens organisation istället för att detta köps utanför kommunen.
- Trygghetsboende – utreda behovet av trygghetsskapande åtgärder inom boendeförmen.
- Arbeta aktivt med försörjningsstöd och utreda arbetslinjen, typ Trelleborgsmodellen.

- För att stärka den verksamhetsövergripande samverkan ska en handlingsplan för förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga utarbetas under 2018. Detta arbete skall göras av BUN och SN gemensamt. Handlingsplanen ska presentera åtgärder, insatser och förslag på en ökad samordning mellan de verksamheter som möter barn och unga. Det gemensamma ansvaret ska betonas för att säkerställa alla barn och ungas rätt till bästa möjliga förutsättningar och även inkludera föräldraskapet.

Nämnden för service och teknik (gemensam Skara - Götene)

- Attraktiva och hållbara miljöer. Utred en tydlig plan för skötseln av centrummiljöer, så de upplevs som vackra och trivsamma för medborgarna.
- De budgetmedel som avsätts för attraktiva miljöer ska användas till ökade skötselnivåer sommartid i de centrala delarna av samhällena. Öka dialogen med medborgarna omkring frågan om attraktivare samhälle.
- Energieffektiviseringar, utreda intensifiering av insatser inom kommunens fastighetsbestånd mm, tydligare omvärldsbevakning gällande bl.a. statliga stöd inom området.
- Översyn av externa hyresavtal.
- Göra klart utredning om solceller.

GöteneBostäder

- Utarbeta en flerårig handlingsplan för bolagets utveckling och påverkan på bostadsmarknaden.

Götene Vatten och Värme

- Intensifiera samarbetet mellan kommunen och bolaget gällande långsiktiga frågeställningar som exempelvis investeringsplaner samt verkställande av VA-plan.

Kommunfullmäktiges beslut

Bilaga 4 - Sammanträdesprotokoll 2017-09-25

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
21(33)

Kommunfullmäktige

Götene kommunSammanträdesdatum
2017-09-25

§ 99

Dnr 2017-000057

Budget 2018 och verksamhetsplan 2019-2020 - Götene Kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt Budgetdokument 2018 om följande:

1. Budgetram till styrelser, nämnder och verksamheter för år 2018 fastställs.
2. Inriktningen för åren 2019-2020 fastställs som underlag för den fortsatta planeringen.
3. Skattesatsen fastställs för 2018 till 21,77 kr.
4. Angivna finansiella mål fastställs.
5. Resultatbudget, balansbudget och finansieringsbudget fastställs.
6. Investeringsbudget för 2018 med planåren 2019-2021 fastställs.
7. Till kommunstyrelsen delegeras att fördela tillfälliga budgetposter till styrelser, nämnder och verksamheter i arbetet med verksamhetsbudget.
8. Till kommunstyrelsen delegeras att fördela centrala lönejusteringsmedel till styrelser, nämnder och verksamheter utifrån utfall av lönerörelsen 2018.
9. Till kommunstyrelsen delegeras rätt att fatta beslut om tekniska justeringar av budgetram till nämnder och styrelser under förutsättning att ärendena inte är av principiell art.
10. Kommunstyrelse respektive nämnd får rätt att omdisponera mellan investeringsprojekt inom sitt område. Kommunstyrelsen har även rätt att omdisponera investeringsbudget mellan styrelse och nämnder.
11. Innan en investering startas ska beslut fattas av ansvarig styrelse eller nämnd. Styrelse/nämnd har rätt att besluta om undantag. För varje investering ska finnas en aktuell kalkyl som beslutsunderlag.
12. Investeringar för anpassning av fastigheter för externa hyresgäster ska vara finansierad via hyran och ingår därmed inte i investeringsbudgeten.

§ 99 forts.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
22(33)

Kommunfullmäktige

Götene kommunSammanträdesdatum
2017-09-25

Kommunstyrelsen och/eller den gemensamma nämnden för Service och Teknik ges mandat att fatta beslut om investeringar för detta ändamål upp till 1,0 mnkr år 2018.

13. Kommunstyrelsen bemyndigas att under år 2018 göra upphandling av nyupplåning för Götene kommun med upp till 60 mnkr. Kommunstyrelsen bemyndigas att, utöver ovan låneram, besluta om inlösen eller omsättning för lån som löper ut under år 2018.
14. Kommunstyrelsen och nämnder får i uppdrag att ta fram verksamhetsmål samt verksamhetsbudget utifrån fastställd budgetram.
15. I budget år 2018 avsätts inte medel för en partiell inlösen av kommunens pensioner intjänade före 1998. Om möjligheten uppstår vid årets slut ska det finnas möjlighet att göra en partiell inlösen som kommunstyrelsen beslutar om.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Vår vision:
**Bo i Götene,
lev i världen.**

GIS-ingenjör.

Foto: Daniel Ström

Götene kommun
533 80 Götene | Besöksadress: Torggatan 4
Telefon: 0511-38 60 00 | E-post: gotene.kommun@gotene.se
www.gotene.se

